

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Оришечко Т.А. Додавання та вилучення вигуків в англо-українському художньому перекладі/Оришечко Т.А./Вісник Черкаського університету. Серія Філологічні науки. – Черкаси, 2008. – Вип. 140. С. 138-145.
2. Попенко О.М. Функціонально-семантична категорія інтенсивності дії: Дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 / О.М. Попенко; Ніжинський держ. пед. ун-т ім. М. Гоголя. - Ніжин, 2005. - 211 с.
3. Семенов А.Л. Основные положения общей теории перевода: Учебное пособие/Семенов А.Л. - М.: Изд-во РУДН, 2005. - 99 с.
4. Удовенко І.В. Структурно-семантичні та функціональні особливості французьких інтенсифікаторів процесуальної ознаки: Дис. ... канд. філол. наук: 10.02.05/ І.В. Удовенко; Одеський національний університет ім. І.І.Мечникова – Одеса, 2004. – 203 с.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

5. Dan Brown. Angels and Demons/Dan Brown. – New York: Pocket Books, 2006. – 608 p.
6. Браун Ден. Янголи і демони/Д. Браун; [пер. з англ. А. Кам'янець]. – Харків: Книжковий Клуб „Клуб Сімейного Дозвілля”, 2008. - 544 с.
7. Danielle Steel. Miracle/Danielle Steel. – New York: Random House Inc., 2005. – 225 p.
8. Стіл Даніела. Диво/Д. Стіл; [пер. з англ. Є.Кононенко]. – Харків: Книжковий Клуб „Клуб Сімейного Дозвілля”, 2008. - 175 с.
9. Danielle Steel. Toxic Bachelors/ Danielle Steel. – Berkshire:Corgi Books., 2006. – 512 p.
10. Стіл Даніела. Неодружені та небезпечні/Д. Стіл; [пер. з англ. І.Паненко]. – Харків: Книжковий Клуб „Клуб Сімейного Дозвілля”, 2008. - 398 с.
11. Jill Gregory, Karen Tintori. Book of Names/ Jill Gregory, Karen Tintori. – New York: St.Martin's Press., 2007. – 320 p.
12. Грегори Дж. Книга імен/ Дж.Грегори, К.Тінторі; [пер. з англ. А.Кам'янець, Т.Некряч]. – Харків: Книжковий Клуб „Клуб Сімейного Дозвілля”, 2007. - 352 с.

Дойчик О. Я.

(Івано-Франківськ)

“ІРОНІЯ ВІД ПЕРСОНАЖА” ЯК ХАРАКТЕРНА ОЗНАКА ІДІОСТИЛЮ ДЖУЛІАНА БАРНСА

Стаття присвячена вивченню іронічної домінанти ідіостилю сучасного англійського письменника Джуліана Барнса. Виявлено, що іронія як спосіб художнього самовираження письменника, вербалізується лексичними, синтаксичними та текстовими засобами, формує його творчу манеру.

В статье исследуется ироническая доминанта идиостиля современного английского писателя Джулиана Барнса. Ирония как способ художественного мироощущения писателя вербализуется различными средствами лексического, синтаксического и текстового уровней и формирует творческую манеру автора.

The article deals with the analysis of the ironic stylistic dominance of Julian Barnes. Irony is referred to as the form of the writer's self-expression that is verbalized by lexical, syntactic and textual means and is the basis of the author's creative method.

Актуальність. Вивченню ідіостилю автора художнього твору присвячені чимало сучасних досліджень у галузі лінгвостилістики, когнітивної лінгвістики, прагмалінгвістики, комунікативної стилістики (праці О.Беспалової, Г.Бикової, Н.Болотнової, С.Єрмоленко, В.Іващенко, Н.Лисенко, О.Мазепової, Є.Семіно, І.Тарасової, О.Фоменко та інших).

Ідіостиль розглядається як складний, багатовимірний та багаторівневий прояв особистості автора, система концептуально значущих для письменника принципів організації тексту [Болотнова 2004]; сукупність ментальних і мовних структур художнього світу письменника [Тарасова 2004]; комунікативно-когнітивний простір мовної особистості, творця художнього дискурсу [Фоменко 2006: 10]; мовне втілення індивідуальної ментальної сутності автора [Semino 2002: 95].

З точки зору реконструкції мовномисленнєвої діяльності автора ідіостиль мислиться як креативний спосіб дискурсивної репрезентації значущих для мовної особистості смислів. Моделювання ідіостилю здійснюється через домінуючу, яка є організуючим центром дискурсу [Паули 2006: 18].

Сучасні дослідження феномену іронії стосуються різних аспектів її інтерпретації (праці Н.Арутюнової, В.Беляніна, К.Воробйової, І.Гальперіна, Б.Гомлешко, О.Єрмакової, Н.Іткіної, С.Походні, М.Орлова, та інших). Все більше зростає зацікавлення до неї не як стилістичного прийому, а як особливого художнього ставлення до світу, що потребує для свого вираження цілої системи прийомів та засобів [Іткіна 1986: 144]. Іронія вважається особливою художньою формою втілення авторського світосприйняття (Н.Іткіна, С.Походня, К.Воробйова), що характеризується прихованою суб'єктивною оцінкою.

Іронічний смисл може бути реалізований на лексичному (вибором слів, словосполучень, застосуванням авторських оказіональних утворень), синтаксичному (відокремленими конструкціями, вставними словами, риторичними запитаннями та ін.) та текстовому (застосуванням алюзій, повтору, цитування) рівнях. Механізм створення іронічного смислу полягає у протиріччі прямого змісту висловлювання і контекстуального, що зумовлює появу підтекстової авторської суб'єктивно-оцінної модальності. У складних формах іронії словам приписуються не протилежні значення, а ціла гама іронічних оказіональних смислів, що виникають у свідомості читача внаслідок кореляції семантики слів із текстовою ситуацією [Походня 1989: 7].

Іронічний ідіостиль письменника проявляється у тональності розповіді, виборі тематики та структурно-композиційній організації твору, типології персонажів, що у сукупності характеризує особистість автора, його світогляд та ціннісні орієнтації [Воробьева, 2008: 5].

Метою статті є виявити особливості функціонування іронії на лексичному, синтаксичному та текстовому рівнях роману "Love, etc" Джуліана Барнса.

Об'єктом дослідження обрано мовний простір роману Дж.Барнса "Love, etc".

Предметом дослідження є мовне втілення іронічної домінанти ідіостилу Дж.Барнса.

Матеріалом для дослідження слугує вибірка мовних засобів реалізації іронічного смислу у романі Дж.Барнса "Love, etc".

Наукова новизна дослідження полягає у застосуванні лінгвістичного аналізу мовних одиниць, що служать для вираження авторської іронії як стильової домінанти творчості письменника Дж.Барнса.

Роман "Love, etc" написаний у жанрі роману-інтерв'ю, де кожен з трьох героїв (а також деякі персонажі другого плану) розповідає власну версію їх спільної історії.

"Іронія від персонажа" (термін К.Воробйової) є особливою формою вираження суб'єктивно-оцінної модальності в ідіостилі Джуліана Барнса. Вона дає змогу письменникові відсторонитися від зображуваної ним ситуації настільки, що складається враження його відсутності при вираженні суб'єктивної оцінки. Ця відсутність немовби знімає відповідальність з автора за сказане ним, оскільки мова ведеться від першої особи (а точніше, від трьох перших осіб), тоді як позиція автора відображена лише у заголовках до розділів та в епіграфі до роману. Крім того, відсутність авторського коментаря передбачає активацію особистих асоціацій читача та уможливорює багатство інтерпретацій авторських смислів.

Епіграф до діалогії "Talking it Over" та "Love, etc" – *'He lies like an eye-witness'* ("бреше, як очевидець") відображає іронічне ставлення автора до достовірності всього сказаного персонажами. На іронічність авторської оцінки вказує контраст між темою та ремою висловлювання, який є ефективним засобом вираження іронії у творчості письменника.

Розвінчання "авторитетності висловлювання" лежить в основі іронії Дж.Барнса, яка виникає саме тоді, коли автор абстрагується від загальноприйнятої інтерпретації того чи іншого факту і, немов би, дивиться на світ зі сторони, своєї думки також не пропонуючи. Саме це дозволяє письменнику подати стереотипне у незвичному світлі [Тарасова 2002].

"Іронія від персонажа" дає можливість героям виразити власну думку одне про одного та про навколишню дійсність. Відтворення позиції автора ускладнюється тим, що іронія звучить з уст усіх трьох персонажів, здебільшого, стосовно одне одного, тому таке "багатоголосся" може свідчити про загальне іронічне світовідчуття автора, не спрямоване на певний конкретний об'єкт, а властиве його манері комунікації. Як справедливо зазначає С. Походня, для більшості серйозних письменників іронія зараз набагато рідше є стилістичним чи драматичним прийомом, який вони можуть застосовувати на власний розсуд: набагато частіше це спосіб мислення, що непомітно виник як тенденція нашого часу [Походня 1989: 4].

Іронія у тексті роману "Love, etc" втілюється мовними засобами лексичного та синтаксичного рівнів. Однак, здебільшого, іронічний смисл декодується не ситуативно, а з розгортанням змісту твору, ускладнюючись, набуваючи додаткових рис та стаючи більш явним. Тому варто говорити про іронію асоціативного типу (термін С. Походні), яка реалізується у контексті цілого роману. При асоціативній іронії організуються структурно складні контексти з контактним і дистантним розміщенням значущих елементів. Іронія виступає дієвим способом створення образів у романі, служить для опису характерів персонажів та їх ціннісних і моральних орієнтацій.

Для художньої прози саме текстова іронія є переважаючою, оскільки вона дозволяє втілити світоглядну позицію автора, використовуючи для цього всі можливі зв'язки та комбінації лексико-синтаксичних засобів із текстовими [Походня 1989: 112].

Найбільш дієвими та характерними для Дж.Барнса засобами вираження текстової іронії є пов-

тор (тотожний, синонімічний, перифрастичний), змішання стилів та реєстрів мовлення, алюзивні цитати, іронічний коментар, контраст. Здебільшого іронія у романі втілюється завдяки взаємодії різних (лексичних, синтаксичних, стилістичних, текстових) засобів вираження суб'єктивної модальності.

Крім того, для адекватної інтерпретації іронічних смислів слід враховувати внутрішній антагонізм обох головних героїв, від імені яких ведеться оповідь – Олівера та Стюарта, зовсім різних за характером, темпераментом, уподобаннями та системою цінностей (що, однак, раніше не заважало їм бути друзями). Ситуація ускладнюється ще й тим, що вони обоє кохають одну жінку (Джиліан).

Олівер та Стюарт є представниками діаметрально протилежних соціотипів особистості. Стюарт – педантичний бізнесмен (у всіх значеннях цього слова), який звик усе планувати та за все платити, стриманий, серйозний, без почуття гумору; Олівер – богемянний інтелектуал-маргінал, неодномірна людина (за термінологією Г. Маркузе), якому не щастить самовиразитися у житті і він перебуває спочатку у перманентному творчому пошуку, а після сорока років – у постійній депресії.

Саме Оліверу, який у решти персонажів викликає цілу гаму почуттів – від поблажливої посмішки до зневаги, – автор приписує іронічне бачення світу. Олівер – майстер слова, і цим словом він вдало користується для втілення авторської іронії. Важливою ознакою іронії Дж.Барнса від персонажа Олівера є те, що вона функціонує у двох напрямках: на поверхні виражається іронія стосовно оточуючих (в першу чергу, Стюарта як представника більшості, позбавленої уяви та почуття гумору), сімейного життя, середовища, суспільної реальності; глибинна ж іронія автора щодо самого Олівера, його манії величі прихована за вкладанням у його вуста занадто пишних, барвистих часто беззмістовних фраз, за порівнянням себе із великими героями, святими мучениками, за розповідями про себе у третій особі та ін.:

Sometimes my patience is sorely tested. St Oliver, who suffered little bores to come onto him [L, 90], Gillian, whose technique of crowd control (there being such a tumult of characters making up the unified field you know by the simple name of Oliver) is usually so subtle [L, 139],

Call me Oliver. Best mate of Roland. The Battle of Roncesvalles [1, 80],

Non-fiction is the dross of the fool's gold (whatever that means; but I do like the sound of it) [L, 90],

Here came the absolution for Ollie the Sinner [L, 128],

<... > at the very precise moment in the history of the aforesaid universe when Ollie was being goaded into his sole and much regretted act of domestic violence [L, 140],

Just the symbols that should be entwined on Oliver's future coat of arms [L, 66],

Thus spaketh Oliver in the Year of Our Quark [L, 70].

Іронія від персонажа Стюарта межує зі зневагою та ненавистю і стосується способу життя Олівера, його манери спілкування, поведінки, системи цінностей. Чітка, прямолінійна Джиліан висловлюється іронічно вкрай рідко, здебільшого добродушно стосовно власних дітей:

Then – since I was treating her as a grown-up – she did me the honour of treating me as one in return [L, 177].

Розглянемо деякі фрагменти тексту, іронічна модальність яких виявляється у контексті роману.

Very well, Stuart can be our lead-off man if he wishes, pattering round the first bend bearing the baton of truth. Don't drop it, Stu-baby! [L, 9],

Stu-baby – my Stu-baby – was back in town [L, 44],

You never said a truer word, Stu-baby [L, 30],

I gazed in Stu-baby's Wheat Mash as if into a crystal ball [L, 121] – у висловлюваннях, що належать Оліверу, виявляється весь спектр емоцій, які він відчуває до Стюарта: поблажливість, покровительство, іронія, зневага. Вжите у першому контексті здрібніло-пестливе ім'я з кожним наступним застосуванням все більше поглиблює розуміння іронії Олівера стосовно стриманості, виваженості та серйозності Стюарта.

Маніпулюючи ім'ям Стюарта і утворюючи власні похідні від нього, Олівер іронізує над передбачуваністю, точністю, акуратністю, педантичністю та занудністю більшості людей:

à la facon de Stu [L, 30],

Stuart, at dinner, was at his most Stuartesque [L, 89],

Plan A (forgive the lapse into Stuartese) [L, 221],

If you wish it more Stuartly, it is the white line down the middle of the road [L, 90],

When in plump and non-Stuartesque middle-age [L, 94],

That would be Stuart-like behaviour [L, 151],

distinguishes Oliverness from Stuartness [L, 171],

those proto-Stuarts [L, 193],

Stuart<... >was prating on about The Threat to the Universe As We Know It, in other words how

biodiversity was going belly up, how modified genes in black turtleneck sweaters would abseil their way into the hitherto protected demesne of Fortress Nature, how <...> we would all sprout humps and turn into village grotesques out of Brueghel – not that that would be too bad a thing if the alternative would be a race of Stuarts [L, 68].

Повтор є формально виділеним засобом втілення когезії тексту. Застосуванням повтору (в даному випадку синонімічного та перифрастичного) досягається поступова зміна конотації на протилежну, що зумовлює переоцінку ситуації та надає їй іронічного забарвлення. Кульмінація Іронічного образу виражається у фразі *a race of Stuarts*, що вживається у контексті генетичної модифікації, яку, при всій загрози для життя і здоров'я людства, Олівер не вважає небезпечнішою, ніж перспектива стати таким, як Стюарт. Для адекватного декодування іронічності ситуації слід врахувати те, що Стюарт є власником ресторану, куди він постачає їжу без ГМО.

Іронічне ставлення Олівера до професії лікаря-психіатра втілюється у тексті цілим набором мовних засобів:

Gillian, in case you are wondering, is an honorary representative of The Men Who Guess [L, 8] – застосування кліше (*an honorary representative*) та віднесення професії лікаря до “тих, хто гадає” втілює іронічне ставлення до спроб Джиліан (яка, до речі, працює реставратором картин), дати психологічну оцінку характерам Олівера та Стюарта;

Are we any of us going to get better? <...> not in the sense of The Men Who Guess <...> We are none of us going to get better, so why send honest medical ambassadors to lie abroad for the good of their country? [L, 225] – іронія стосовно професійної необхідності лікарів виносити вердикти безнадійно хворим у завуальованій формі виражається контрастом між означенням об'єкта (*honest*) та його діями (*to lie*), словосполученням “медичні послі” (*medical ambassadors*), а також тим, що цьому аспекту (власне, брехні) надається статус проблеми державного масштабу;

Dr Robb asks me how my mother died. In hospital, I say. Not that I saw her. <...> The Scent As She Kissed Me Goodnight, and The Way She Ruffled My Hair, and Bathnight In The Old Home <...> No, I didn't see her in hospital. No, I didn't see her laid out Looking Even More Beautiful in Death That she Had Done In Life [L, 184] – невласне пряма мова (як конструкція цитатійного типу) втілює іронію стосовно занадто детальних розпитувань лікаря-психіатра про смерть матері Олівера, яка сталася, коли йому було шість років. Іронія посилюється застосуванням кліше спогадів дитинства, які є, начебто, типовими для такої ситуації, і втілюють іронію щодо праці психіатра, нездатної вилікувати Олівера від депресії.

Типовим способом вираження іронії є модель “blame-by-praise” (де лексеми з позитивною семантикою в контексті змінюють її на негативну), що виражає ставлення Олівера до “всемогутності” Стюарта, який поставив собі за мету покращити умови життя Олівера і його дружини Джиліан:

How so, O minor Master of the Universe, I ask <...> I gather he has some business plan or rescue strategy in mind [L, 74],

Stuart is behaving as if his Famous Plan were designed to pull the tiger economies out of a tailspin [L, 92],
I suppose this did furnish the Steatopygous One with some vague social purpose [L, 89],

O Stuartus Rusticus [L, 136] – графічне виділення великими літерами, формально шанобливе звернення, що контрастує із його змістом (*the Steatopygous One, O Stuartus Rusticus*), перебільшення, контраст між сказаним та імплікованим втілюють іронію щодо серйозного, виваженого та продуманого підходу Стюарта до вирішення фінансових проблем Олівера та Джиліан. Часто за іронією Олівера приховується його безсилля перед життєвими обставинами та заздрість до успішних людей, які здатні керувати власним життям і процвітати матеріально.

Нудний, педантичний спосіб життя Стюарта також стає об'єктом іронії Олівера, яка втілюється моделюванням Стюартового життєпису, як людини, канонізованої посмертно:

<...> so here's to St Stuart, raise your goblet and toast this Prodigal Son of ours. St Stuart. I'm sorry, I gave myself the giggles [L, 77],

St Stuart. Let's dream his hagiography a while. Goody-goody son of an honest soldier's widow in provincial Asia Minor. While other lads were busy elasticating their prepuces, young Stuartus preferred threading dried beans on a piece of string. Grew up to be a prematurely grey tax collector in the city of Smyrna, where his pedantic book-keeping uncovered an early Roman scam. <...> The gubernatorial covering sadly necessitating the execution of Stuartus of Smyrna on the trumped-up charge of spitting and defecating on idols in the Temple. The local Christian rabble-rousers opportunistically proclaiming him a martyr – whereupon, St Stuart! <...> Feast Day: April 1st. Patron and protector of the unmodified vegetable [L, 80].

Застосування агіографічного стилю, кліше та синтаксичних моделей цього коду висловлю-

вання, сленгові вкраплення (*scam*), пафос, алюзія на велич міста (*Smyrna*), яке було батьківщиною святого Іоана Богослова, а також парадоксальні тема-рема-тичні зіставлення, деформація імені (*Stuartus*), протиріччя між поверхневим та глибинним змістом, а також відокремлена конструкція з вказівкою на сферу покровительства св. Стюарта зумовлюють іронічність описаної ситуації.

Найбільш продуктивними виразниками іронії Дж. Барнса є відокремлені конструкції, вставні слова чи речення у поєднанні з контрастом. Контраст можливий між темою і ремою висловлювання, між стилем і змістом мовної ситуації, між поверхневим і глибинним змістом, може досягатися поєднанням довгих пояснень чи розповідей із коротким чітким коментарем, що суперечить усьому сказаному і викриває іронічність висловлювання:

He filled me in on the last ten years. It all sounds pretty rosy. Gillian's career has really taken off since they came back to London. Their two daughters are a pride and joy. They're living in an up-and-coming part of town. And Oliver himself has 'several projects in development.' Not so many that he could afford to buy his own round [L, 50] – неспроможність Олівера заплатити за випивку ставить під сумнів його барвисті розповіді про їхнє з Джиліан процвітання;

'Well, you haven't changed, you old sod,' Oliver told me. No, I haven't: ten years older, hair gone grey, no longer wear specs, lost a stone and a half thanks to my exercise programme, and dressed from head to foot in American clothes. Yep, same old Stuart [L, 50] – контраст між сказаним та імплікованим створює іронічність ситуації;

We were drinking <...> and Stuart – this part I remember well – was being a friend. Or even Being a Friend [L, 74] – відокремлена і виділена графічно великими літерами фраза виражає іронію стосовно нещирої поведінки Стюарта під час його зустрічі з Олівером. Іронічний смисл увиразнюється у подальшому (дистантному) описі уже Стюартом тієї самої зустрічі за допомогою контрасту між ситуацією і коментарем до неї:

I softened Oliver up when I last had a drink with him. I think I only wanted to strangle him on two occasions [L, 91];

They had this stand-up fight in the middle of the village, Oliver hitting her across the face with everyone pretending not to be looking out of their windows. Me included [L, 12] – іронія стосовно властивості людей втручатися у сусідські справи, виражена обставиною способу дії з *with*, посилюється введенням відокремленої конструкції, що контрастує із попередньою фразою емоційним забарвленням і змінює осуд на самоіронію;

Our union has been blessed with further offspring. Marie, sister to Sophie. How little ones love their papa. They cling to me like a wet shower curtain [L, 30] – контраст між пафосним стилем першої частини висловлювання Олівера і коментарем у другій частині втілює іронію автора щодо самого персонажа;

When in later years I asked for details, my halibut father would merely karaoke away to the big tune of grief and abandonment. 'She's dead, Oliver,' was all the Old Bastard would ever say, 'and the best of me died with her.' In this he was almost certainly telling the truth [L, 184] – коментар Олівера щодо стереотипної фрази, вжитої його батьком викриває гірку іронію щодо жорстокого, безсердечного чоловіка, який (як стає відомо із контексту), прикриваючись болем непоправної втрати, лупцював шестирічного сина при кожній нагоді, мотивуючи це нездатністю знести схожість Олівера з його померлою матір'ю;

I don't know what I was expecting. <...> I wasn't expecting nothing. I wasn't expecting, Hi Stuart, my old chum, my old mucker, haven't seen you for a few years, yes you may buy me a drink, and then another, let me touch my forelock to you kind sir, and another, and in between I'll carry on patronizing you just where I left off That's what I call nothing [L, 55] – невласне пряма мова, контраст між довгим переліком і чітким коментарем втілюють іронічне ставлення Стюарта до порожньої балаканини Олівера;

And then – fast-forward a decade – we have the Poussinesque theme of the Exile's Return. The Friendship Restored. The Happy Trio happy again. The missing jigsaw piece located. I would be pushed to compare Stuart to a Prodigal<...> St Stuart. I'm sorry, I gave myself the giggles [L, 77] – парцельовані конструкції із графічним виділенням, алюзія на твори біблійної тематики Н.Пуссена (*the Poussinesque theme of the Exile's Return, a Prodigal*), що вказують на іронію стосовно класичності ситуації повернення старого друга (“блудного сина”) і щасливе, ідилічне возз'єднання побратимів; а також контраст між першою та другою частинами висловлювання створюють іронічну оцінку можливих дружніх стосунків Стюарта, Олівера та Джиліан, яка доповнюється іншим іронічним контекстом із використанням алюзії на звичай кровної присяги між воїнами:

Stuart swore me to campfire secrecy vis-à-vis Gillian; indeed, we might have taken out Swiss Army knives and with nicked thumbs made a pledge of sanguinous fraternity [L, 74].

Як доводять результати проведеного дослідження, іронічне світовідчуття, яке притаманне Дж.Барнсу, втілюється величезним набором мовних засобів, які, взаємодіючи між собою, створюють особливу індивідуальну манеру спілкування автора з читачем. Іронія від персонажа функціонує як форма оцінного, критичного, емоційного пізнання та відображення дійсності письменником і є важливою особливістю його ідіостилю.

Перспективи дослідження. Здійснений аналіз стає важливим доповненням до подальшого вивчення іронії як художньої форми відображення дійсності та стильової домінанти творчості письменників.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Болотнова Н.С. Изучение идиостиля в современной коммуникативной стилистике художественного текста. – М.: МГУ, 2004. – Режим доступа: www.philol.msu.ru/~rlc2004/ru/participants/psearch.php?pid=24087.
2. Воробьева К.А. Лингвокультурологические и психолингвистические аспекты восприятия иронии в художественном произведении: автореф. дис. на соиск. уч. степени канд. филол. наук: спец. 10.02.19 “Теория языка” / К.А. Воробьева; ГОУ ВПО “Челябинский государственный университет”. – Челябинск, 2008. – 21 с.
3. Иткина Н.Л. Об иронии (опыт интерпретации текста) / Н.Л. Иткина // Семантические особенности и функции слов и словосочетаний в английском языке: Сборник научных трудов. – М., 1986. – С. 142-149.
4. Паули Ю.С. Психосемиотическое понимание доминанты идиостиля / Ю.С. Паули //Международные Бодуэновские чтения [“И.А. Бодуэн де Куртенэ и современные проблемы теоретического и прикладного языкознания”], (Казань, 23-25 мая 2006 г.). – Казань: Изд-во Казан. ун-та, 2006. – Т. 2. – С. 18-20.
5. Походня С.И. Языковые виды и средства реализации иронии: [монография] / С.И. Походня; отв. ред. Ю.А. Жлуктенко. – К.: Наукова думка, 1989. – 128 с.
6. Тарасова Е. Хамелеон британской литературы / Екатерина Тарасова // Иностранная литература. – 2002. – № 7. – С. 266-269.
7. Тарасова И. А. Категории когнитивной лингвистики в исследовании идиостиля [Электронный ресурс] / И. А. Тарасова // Вестник СамГУ. – 2004. – № 1 (31). – Режим доступа к вестнику : www.russian.slavica.org.
8. Фоменко Е.Г. Лингвотипологическое в идиостиле Джеймса Джойса: автореф. дис. на соиск. уч. степени докт. филол. наук: спец. 10.02.04 “Германские языки” / Е.Г. Фоменко ; Белгородский государственный университет. – Белгород, 2006. – 41 с.
9. Barnes J. Metroland / Julian Barnes. – London : Picador, 1980. – 214 p. (M).
10. Semino, E. A Cognitive Stylistic Approach to Mind Style in Narrative Fiction / Elena Semino // Cognitive Stylistics. – 2002. – P. 95-122.

Долгополова Л. А.
(Київ)

ІНФІНІТИВ У РОЛІ АРГУМЕНТА

Стаття присвячена аналізу аргументної ролі інфінітива в сучасній німецькій мові. Значну увагу приділяється проблеми організації інфінітивної клаузи й взаємовідношенням її елементів й інфінітива.

Статья посвящена анализу аргументной роли инфинитива в современном немецком языке. Особое внимание уделяется проблеме организации инфинитивной клаузы и взаимоотношениям между ее элементами и инфинитивом.

The given article deals with the argument role of infinitive in Modern German. The author makes an attempt to analyze the organization of the infinitive clause and the relations between its elements and the infinitive.

Сучасний стан синтаксичних досліджень характеризується значним інтересом лінгвістів до питань синтаксичної організації мовлення, на дослідження якого вагомий вплив має генеративна граматика. Остання пройшла довгий і складний шлях свого розвитку і накопичила багатий потенціал формально-аналітичних методів дослідження мови. Розробка синтаксичних правил здійснена насамперед у працях Н. Хомського «Лекції про управління та зв'язування» (1981), «Лінгвістика і когнітивна наука» (1991) та «Мінімалістська програма лінгвістичної теорії» (1993) і продовжена у дослідженнях вітчизняних (І.Р. Буніятова, В.В. Михайленко, Я.Г. Тестелец, В.І. Нодь) і зарубіжних лінгвістів (Дж. Бейлін, М. Бирвиш, Г. Дивальд, Дж. Росс, Р.Стоквел).

Незважаючи на певні успіхи у визначенні синтаксичної природи речення, нерозв'язаною залишається низка питань, присвячених розкриттю функціональних особливостей синкретичних одиниць, до яких належить інфінітив.

Актуальність дослідження визначається загальною спрямованістю сучасних граматичних